

φοιτηρῶν κραυγῶν τοῦ ναύτου, δστις ἐφύλαττε σκοπός. «'Ὕπάγομεν εἰς τὴν ἔηράν πλησιέστατα ἡμῶν ὑπάρχεις νῆσος», ἔλεγεν. «Ἀπαντες κατεπλάγημεν. Ἐπεκράτει μὲν σκότος, πλὴν ἐδυνήθημεν νὰ διακρίνωμεν ὅγκον σκοτεινὸν εἰς ἀπόστασιν σχεδὸν τριῶν μιλλίων. Οἱ ἀξιωματικοὶ προιγώρτσεν ἵνα προσπαθήσωσι νὰ προσδιορίσωσι τὴν πιθανὴν φύσιν τοῦ ὅγκου αὐτοῦ καὶ πόσον ἀπειχεν. Ὁ χάρτης οὐδεμίαν παρεῖχε πληροφορίαν, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπεδείχθη δτι εἶχομεν ὑπ' ὅψιν μέγα ἐκ πάγων δρός.

«Τὴν ἐπιοῦσαν παρεκάμψαμεν τὸν κολοσσὸν τοῦτον, δστις ἐξέκλινε βραδύτερον τοῦ ἡλετέρου τεμαχίου κρυστάλλου καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐγένετο ἄφαντος.

«Ἐτελέσαμεν ἐπίσης τὴν ἕορτὴν τοῦ ἀγίου Σιλβέστρου (Ιην τοῦ ἔτους) ώς συνεθίζεται ἐν τῇ ἥμετέρᾳ πατρίδι, διὰ πυροβολισμῶν καὶ καλοῦ ποντισμοῦ τὸ δὲ μεσονύκτιον ἐν μέσῳ τῶν συγκρούσεων τῶν ποτηρίων ηὐχήθημεν ἀλλήλοις αἵσιον τὸ νέον ἔτος.

«Ἄι εὔχαι αὗται, αἵτινες συνεχῶς εἰσὶ μάταιαι φιλοφροσύναι, ἀνεπέμποντο ἐνταῦθα ἐκ μέσης καρδίας. «Οσον δὲ ἀπορον καὶ ἀνέφεραντο πῶς ἐσώθημεν ἄχρι τοῦδε ἀπὸ τόσους φοιτηρούς κινδύνους, οὐχ' ἦτον ἔκαστος ἡμῶν ἡσθάνετο πόσον εἶχεν ἀνάγκην τῆς ἀντιλήψεως τοῦ Θεοῦ ἵνα εὕρῃ τὴν ἴσχυν, τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ὑγείαν, πράγματα ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀνευ πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς.»

Θ'.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΗΝΩΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ ΠΕΡΙΞ ΤΗΣ 75 ΜΟΙΡΑΣ
— Ο ΤΥΡΟΛΙΑΝΟΣ ΚΟΛΠΟΣ (α).

«Οποῖα περάδοξος κατάστασις καὶ ἐν ταυτῷ πλήρης θελγήτρων ἡ τοῦ ἐξερευνῶντος τὰ μονήρη ἔκεινα μέρη τοῦ ἀρκτικοῦ κόσμου, δπου ἡ Γερμανία διετέλει ἐμπεπηγμένη καὶ αἰγμάλωτος! Οποῖα συγκινητικὴ πάλη κατὰ φύσεως βριθούσης ἀπὸ φρίκας καὶ ἀναστατώσεις, δπου οὐδεμία ἀποκαλύπτεται ἐνδειξεις τῆς παρουσίας τοῦ ἀνθρώπου! Ο μόνος ἀνθρωπός, διὰ δυνατὸν ν' ἀπαντήσῃ τις ἐνταῦθα, είναι ὁ Ἐσκιμώος· ἀλλὰ, ὡς ὁ ἀναγνώστης θὰ ἔδη κατωτέρω, διὰ Ἐσκιμώος δὲν ὑπάρχει πλέον ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Γροιλανδίας, καὶ τοῦτο, εἴτε διότι κατέλιπεν ὅλοτελῶς τὴν χώραν, εἴτε διότι ἡ γενεά του ἐπὶ τέλους ἐξέλιπε.

Πῶς νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐντύπωσιν ἢντι μποιεῖ εἰς τὴν ψυχὴν ἡ καταπληκτικὴ λάμψις τοῦ κυανοῦ ἔκεινου οὐρανοῦ διὰ τῶν περιπτύξεων τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῶν ψυχρῶν ἐκ βράχων τειχῶν, διὰ τῶν ῥηγάδων τῶν παγόνων, οἵτινες κρέμανται ἐκ τῶν ὑψηλῶν κυρυφῶν, καὶ τῆς καθαρᾶς καὶ λαμπρᾶς ἐπιφανείας τῶν κάλπων (*fiords*) τῶν ετερεῶν καταπεφραγμένων ὑπὸ τῶν πάγων; Η περιέργεια ἀδιαλείπτως διεγίρεται ὑπὸ τοῦ γεωγραφικοῦ αἰνίγματος, διὰ προκαλεῖ τὸ βλέμμα καὶ διὰ παραδόξως περιπλέκεται ἄμα ἐξοχὴ τις τῆς γῆς διακόπτη τὴν δρασιν ἀπὸ τοῦ δρέποντος. «Τί ὑπάρχει ἀρά γε ἔκει διποιθεν;

(α) Εἰς τὸ προλαβόν κεφάλαιον τὴν σκανδιναυϊκὴν λέξιν *florig* γραφομένην καὶ *fjord*, κακῶς μετεφράσαμεν. Πόρος, ως ἡ Πόρος τοῦ Φλιγγελού, κτλ. Ἐν τῷ γερμανικῷ λεξικῷ τοῦ Μέγερ (*Conversationsen. Lexicorum*) τὸ φιόρδ μετεφράζεται γερμανιστὶ *Meerbusen*, διὰ σημαίνει κάλπος. αὐτη δὲ τογχάνει ἡ ὄρθιη μετάφρασις. — Σ. Μ.

τι θὰ ιδωμεν ἔχα γε;» ἐρωτῶσι τότε οἱ πάντες μετὰ συγχινήσεως.

Τὸ φθινόπωρον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ παραπτεινόμενον μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Νοεμβρίου, φαίνεται δτι εἰς τὰ παράλια ἐκεῖνα εἶναι ἐποχὴ ἀρκούντως κατάλληλος διὰ μικρὰς ἐκδρομὰς ἐπὶ ἑλκήθρων. Ὁ κατέρδες εἶναι λίαν αἴθριος καὶ ἀμετάβλητος, οἱ κήλποι γενικῶς εἰσὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ πλακὸς πάγου λείας, ηδὲ θερμοκρατίᾳ ποικίλει μεταξὺ πέντε καὶ δεκαεννέα βαθμῶν κάτω τοῦ μηδενικοῦ, ὃ ἐστιν δὲ μέσος οὗτος δρος εἶναι ἀνεκτὸς διὰ τὸ κλῖμα ἐκεῖνο, διότι δὲν ἀναγκάζεται τὸν φυσιοδίφην οὔτε τὸ πρόσωπον νὰ καλύψῃ, οὔτε νὰ περιβληθῇ τὰς βαρείας καὶ δγληρὰς διφθέρας, οὔτε νὰ θέτῃ διὰ παντὸς διόπτρας ἐπὶ τῆς ρινός.

Μικρὰ σκηνὴ ἀρκεῖ ἵνα διέλθῃ τις τὴν νύκταν· ὅντα δέ τις καιροῦ, δὲν ἔχει εἰσέτει ἀνάγκην νὰ φιρτωθῇ μὲ πολλὰ καλύμματα, νὰ κατακλινθῶσι πολλοὶ πλευρὸν μὲ πλευρὸν ἐν τῷ αὐτῷ σάκκῳ· ἔκαστος μόνος παρασκευάζει τὴν κλίνην του, δηλ. ἐκτίνει τὸν ἴδιαίτερον σάκκον του. Ἡ ἀποσκευὴ τῶν περιηγητῶν περιορίζεται κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, δηλ. εἰς δργανα ἐπιστημονικὰ, λυχνίαν, οἰνόπνευμα, κρέας προπαρεσκευαμένον χημικῶς, ἥτοι ἀφέψημα αὐτοῦ, καφὲν, ἄλας, λιπος καὶ στέαρ. Εἰς ταῦτα προσθετέχει καὶ τὰ πυροβόλα—τουφέκια.

Ίδον, κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τῶν ἀξιωματικῶν καὶ σοφῶν τῆς Ιερμαρίας, η ἀφήγησις τῆς μεγάλης δι᾽ ἑλκήθρου ἐκδρομῆς ήν ἐπεχείρησαν κατὰ τὸ φθινόπωρον.

Ἡ συνοδία ἡμῶν, συγκειμένη ἀπὸ πέντε ἄτομα, ἥτοι τὸν ὑποπλοίαρχον Πάγερ, τὸν διδάκτορα Κόπελανδ, τὸν Ἰθερσεν, τὸν Χέρτσμπεργ καὶ τὸν Βάγνερ, ἀνεγέρθησε τὴν 27 Ὀκτωβρίου διὰ τὴν νῆσον Κλάβεριγκ, κειμένην πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ μέρους εἰς δὲ εἴμεθα προσωριμισμένοι· ἐφροντίσαμεν δὲ ἐπιμελῶς νὰ ἐκτείνωμεν τὰ παράλληλα ἔύλα τοῦ ἡμετέρου ἑλκήθρου, ἄτινα εἰδομεν ὅτι εἶχον τὸ ἐλάττωμα νὰ ἔναι-

δλίγον στενὰ καὶ νὰ βυθίζωνται λίαν βαθέως εἰς τὴν χιόνα.

«Εἶχεν ἡδη παρέλθει ἡ τετάρτη ὥρα, προσήγγιζε δὲ ὁ χρόνος καθ' 8ν ὁ ἥλιος ἐμελλε νὰ ἐκλείψῃ ἐπὶ τρεῖς ὥλους μῆνας.

«Διετρέξαμεν κατὰ πρῶτον μὲ τὰ παγοπέδιλα ἡμῶν τὸ ἥμισυ τῆς ἀποστάσεως ἥτις ἔχωριζε τὸν ἡμέτερον ὄρμον ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου *Wynn*. ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ αἱ αὔξουσαι ἀνωμαλίαι τοῦ πάγου καὶ τὸ ἀδύνατον νὰ παλαισωμεν ἐπὶ πλέον κατὰ σφοδροτάτου νοτίου ἀνέμου ἡνάγκασαν ἥμας ν' ἀφαιρέσωμεν αὐτά. Καὶ τοι τὸ ψυχὸς ἦν μόνον δεκαοκτὸν καὶ ἡμίσεως βαθμῶν, ἐπειδὴ ὅμως εἴμεθα ἐλαφρῶς ἐνδεδυμένοις καὶ τὰ πράγματά μας ἦταν ἐπίσης δεδεμένα ἐν τῷ ἑλκήθρῳ, παρ' ὅλιγον νὰ παγώσωσιν οἱ πόδες ἡμῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἥδη ἡμέρας.

«Περὶ ὥραν τετάρτην μετὰ μεσημβρίαν ἔστημεν πρὸ ἀνωμάλων βράχων· πλὴν ὅλιγον προεψυλάγθημεν κατὰ τοῦ ἐπιπνέοντος παγετώδους ἀνέμου.

«Τὴν τρίτην ἑωθινὴν ὥραν τῆς 28, τῆς σελήνης φωτιζούσης, ἐξεκινήσαμεν· ὁ ἀνεμος εἶχε κοπάσει, μετὰ δύο δὲ ὥρας προσεκρούσαμεν ἐπὶ πυκνοῦ μηρύγματος μικρῶν δρέων ἐκ πάγων (*icebergs*), ἀτεναχθῆνας ἡνάγκασαν ἥμας νὰ κάμωμεν μακρὸν περίδρομον πρὸς ἀνατολὰς καὶ, κατ' ἀκολουθίαν, ν' ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ.

«Κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην ἐπῆλθε περιστατικὸν ἀρκούντως σοβαρόν. Ἀρκτος, εἰς ελθοῦσα ἐκ τῶν πέριξ πάγων, ἐπέπεσεν αἰφνιδίως κατὰ τοῦ διδάκτορος Κόπελανδ, δοτις εὑρίσκετο πεντήκοντα πόδας ὅπισθεν ἡμῶν καὶ δοτις δὲν εἶγε καιρὸν νὰ γεμίσῃ τὸ τουφέκιόν του. Τὸ ζῶον διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν εύθὺς ἔρριψε χαμαὶ τὸν συνοδιαπόρον ἡμῶν καὶ ἤρξατο νὰ καταμελίζῃ τὰ ἐνδύματά του· πλὴν ταύτοχρόνως ὁ διδάκτωρ κατώθισε νὰ κτυπήσῃ ισχυρῶς διὰ τοῦ σωλήνος τοῦ πυροβόλου τὸ ζῶον εἰς τὸ ρύγχος, ὅπερ τυγχάνει τὸ μᾶλλον τρωτὸν μέρος τῶν ςρκτῶν. Τὸ κτύ-

πημα τούτο, ίσως δὲ καὶ ὁ θόρυβος ὁ προσγινόμενος ἐκ τῆς προσελεύσεως ἡμῶν, τὸνάγκαστρον τὸ ζῶον νὰ τραπῇ αἰφνιδίως εἰς φυγήν. Εἰδομένη τὴν φύσειράν χρέκτον εἰς ἀπόστασιν ἑκατοντάδιον τινῶν βημάτων, φεύγουσταν δρομαῖοις καὶ στρεφομένην συνεχῶς ἵνα μὴ τί τρέψῃ ὅπισθεν.

«Ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἐδιδάχθη μεν δτι πρέπει νὰ ἔχωμεν τὰ τουφέκιά μας πάντοτε πεπληρωμένα καὶ δεύτερον νὰ προσέχωμεν ἐπιμελώς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δισάκις πρόκειται νὰ διατίθημεν μέρη εἰς διδὲν εἶναι δυνατήν νὰ βλέπωμεν τί συμβαίνει τρὸς ἡμῶν δλίγον ἀπωτέρω.

«Καὶ τοι πολὺ προσείχομεν νὰ μὴ παρεκκλίνωμεν τῆς ἡμετέρας ποᾶς τὰ μετηποθεινὰ διευθύνσεως, ἢ αὔξουσα ἔκτασις τοῦ λαβύρινθου τῶν δρέων τῶν πάγων ἡνάγκαζεν ἡμῖς νὰ λοξοδρομῶμεν ἐπὶ μαλλον καὶ μαλλον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τόσον πολὺ, ὥστε, δτε τὴν ὁγδόην ἑωθινὴν ὥραν ἀφίχθημεν εἰς τὸ ὄψος τὸ ὑπεράνω τοῦ ἀκρωτηρίου Μπορλάκ-Βάρρερ (Borlase-Warren), εἰς τὴν ἐσγατιὰν τοῦ ὄρμου Γκάελ-Χάμκες (Gaél-Hamkes), εἰδομένη δτι ἀπεμακρύνθημεν τῆς παραλίας περισσότερον τοῦ ἐνδιγερμανικοῦ μιλλίου, ἐν μέσῳ ἀληθοῦς δάσους σκληρῶν καὶ ἀποτόμων βράχων ἐκ πάγου, ὃν τὰ δρικὰ ἀδύνατον ἀπέριη ἡμῖν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὄψου; ἐν τῷ εὑρισκόμεθα.

«Πέριξ ἡμῶν ἦσαν γάρις καὶ κυκεῶν ἀδιεξόδοι· προδήλως δὲ εἴγομεν εἰσέλθει εἰς ἀνόδευτὸν τίνα ἐτέρωθεν ὁδὸν, ἢτις πρέπει νὰ ἐσχηματίσθη τὸ προλαβῆν θέρος διὰ τῆς πυραμιδοιδῶς ἐπισωρεύσεως πάγων εφοδρῶς ἀποθηκέντιον ἐν τῷ ὄρμω. Λί. ἐπισωρεύσεις; αὗται δὲ ἔνδομαδες πρὸς ἡμπόδισαν τὴν Γερμανίαν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν ὄρμον τοῦτον.

«Ἐν τούτοις εἰς ἀπόστασιν ἐνδιγερμανικοῦ μιλλίου πρὸς τὴν ἀνατολικὸν μέρος ἀπήσχηπτε διάφασις δμοιάζουσα πρὸς μεγαλοπρεπῆ κέλευθον. Ἐλάθημεν ὅλα τὸ ἀναγκαῖο μέτρα ἵνα πορευθῶμεν κύκλῳ καὶ εἴρομεν ἀπόρρασιν νὰ μεταφέσουμεν, ἐὰν πρέκυπτεν ἀνάγκη, θυ πρὸς ἐν ἀπαντα τὰ

αἰεῖν ἡμῶν διὰ μέσου μυρίων δυσκολίων, αἵρυνται διατάξεις, ἐνῷ ἐμβλήματα νὰ κινήσωμεν εἰς τὰ πρόσω, ἡκούσαμεν πνοὴν καὶ εἰδομένη ἀναθυομένην ἐκ τοῦ μυησθέντος μέρους ἀγέλην θαλασσίων ἐλεφάντων. Ἡ δῆθεν κέλευθος ἦν λίμνη.

«Ωφείλομεν διὰ νὰ παλιοδρομήσωμεν ἐν τῷ ζητήσωμεν διέξοδον πλησίον τῆς παραλίας· τὴν διέξοδον δὲ παύτην κατωρθώσαμεν νὰ εῖναι μετὰ δίωρον ἔρευναν καὶ παρεκάμψαμεν, οὐχὶ ἀνευ κόπου, τὸ ἀκρωτήριον Μπορλάκ-Βάρρερ, διπερ ἐπίσης ἦν πλῆρες δρέων ἐκ πάγων.

«Κατεκλίνθημεν δὲ εἰς τοὺς πρόποδας δρους; κειμένου εἰς τὰ βόρεια τοῦ ἀκρωτηρίου Μαρλας (Mary).

«Τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἣς ἐπιγειοπαραμεν τὴν δδοιπορίαν, ἢτοι τὴν 29 Ὁκτωβρίου, ἐνῷ παρεκάμπτομεν ἀκρωτήριον πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς χερσονήσου Σάιτελμπεργ, εἰδομεν δτι ὑπῆρχε πραγματικός, ἀνω τῆς νήσου Κλάθεργκ, πορθμὸς (sund) συγκοινωνῶν πρὸς τὸν ὄρμον τοῦ Γκάελ-Χάμκες. Ἐξετείνετο δὲ πρὸς τὰ βόρεια καὶ ἔκλινε πρὸς τὰ δυτικὰ ἐν σχήματι κλεισωρειῶν περιβαλλομένων ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν δρέων.

«Ἡ κλίνη ἡμῶν ὑπὸ τὴν νήσον Κλάθεργκ ἐφωτίσθη ὑπὸ λαμπροῦ βορείου σέλαιος διευθυνομένου ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἐνδριζέ τις δτι τὸ φαινόμενον τοῦτο παρείχε σχῆμα πλατέος φακοῦ ἢ κύκλου εἰς οὖ τὸ ἐπίπεδον εὑρισκόμεθα.

«Τὴν νύκτα ἐπνευσεις σφιδρὸς βρέτιος δινεμός, εἶς οὖ ὑπεφέραμεν πολὺ ἐν τῇ σκηνῇ ἡμῶν· ἐνισεῖται δὲ δτι ἡ κινητὴ αὔτη κατοικία οὔτε ἀναπαυτικὴ ἦτο, οὔτε καλή. Ἡ σκηνὴ εἶχεν ὄψος μὲν τεσσάρων, μῆκος δὲ δικτὼ γαὶ πλάτος πέντε ποδῶν. Καὶ ἐκάστην ἐσπέραν, ἀμα ἐξεφορτόνομεν τὸ ἔλκηθρον — διπερ ἦν ἔργον δισγυρεῖς — ἐγωγόμεθα ὅλοι εἰς τὸ ἀσυλον σύντο δύνατον δὲ νὰ φαντασθῇ τις ὅποις ἐν αὐτῷ ἐπεκράτει ἀτρόσφαιρα. Ἀμα τιθεμένου εἰς ἐνέργειαν τοῦ λέβητος τοῦ Παπίνου (χρυμικοῦ ὄργανου), ἡ θερμοκρατία ὑψηλο

*Εργασία της ομάδας για την έρευνα της Βασιλικής Ακαδημίας
Τερματικός έργος της Εποχής*